

**Raport z realizacji Programu Ochrony
Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022
z perspektywą do roku 2026” za okres 2024-
2025**

Zamawiający:

Gmina Złota
ul. Sienkiewicza 79
28-425 Złota

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Martyna Ciska
Analityk – Martyna Kalicka

Spis treści

1. Wstęp	4
2. Charakterystyka gminy	4
2.1. Położenie	4
2.2. Walory przyrodnicze gminy	5
2.3. Jakość powietrza na terenie gminy	15
2.4. Poziom hałasu na terenie gminy	20
2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy	21
2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy	22
3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2024-2025	26
4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2024 do 2025	31
5. Spis tabel i rysunków	39

1. Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest ocena efektów realizacji zadań w okresie od 2024 r. do 2025 r. wynikających z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026”, przyjętego uchwałą nr XIII/99/2019 Rady Gminy Złota z dnia 2 grudnia 2019 r.

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska przez organ wykonawczy gminy i przedstawienia tego raportu radzie gminy wynika z zapisów art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.). Organ wykonawczy gminy wykonuje raport co dwa lata.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie wskazuje wymagań dotyczących formy oraz zawartości raportów z wykonania Programów Ochrony Środowiska. W związku z tym, sporządzając niniejszy dokument, wzięto pod uwagę główne cele oraz przewidziane do wykonania zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026.

Źródłami informacji na temat realizacji poszczególnych zadań jest Urząd Gminy Złota.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

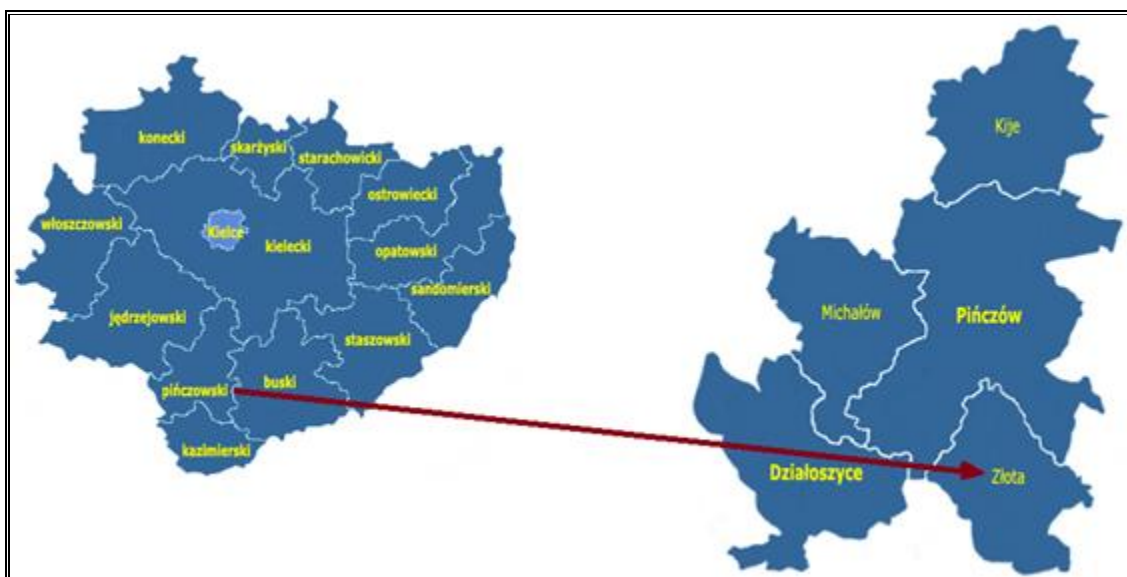
Gmina Złota jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie pińczowskim. Siedziba gminy znajduje się we wsi Złota. Gmina oddalona jest od: Kielc o ok. 62 km i od Krakowa o ok. 74 km.

Gmina Złota graniczy z:

- gminą miejsko-wiejską Pińczów (powiat pińczowski, województwo świętokrzyskie),
- gminą wiejską Czarnocin (powiat kazimierski, województwo świętokrzyskie),
- gminą miejsko-wiejską Wiślica (powiat buski, województwo świętokrzyskie)¹.

¹ https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgrp_2.html?gpmap=gp0 (dostęp: 01.06.2026 r.)

Rysunek 1. Położenie gminy Złota na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu pińczowskiego

Źródło: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026, za lata 2022-2023

2.2. Walory przyrodnicze gminy

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze gminy Złota znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Park Krajobrazowy Nadnidziański Park Krajobrazowy,
- Park Krajobrazowy Kozubowski Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Nadnidziański,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Kozubowski,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Kozubowska,
- Obszar Natura 2000 Dolina Nidy,
- 11 pomników przyrody,
- Użytek ekologiczny².

Parki Krajobrazowe

Park Krajobrazowy Nadnidziański Park Krajobrazowy - obejmuje obszar o powierzchni 22 888,60 ha. Został utworzony na mocy uchwały Nr XVII/187/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej

² <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> (dostęp: 01.06.2026 r.)

w Kielcach z dnia 19 grudnia 1986 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia. Obecnie istotnym aktem regulującym funkcjonowanie Parku jest uchwała Nr XLIX/874/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego, zmieniona uchwałą Nr XLVIII/676/18 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 17 września 2018 r. Park położony jest na terenie województwa świętokrzyskiego, w granicach powiatów: buskiego, kazimierskiego, pińczowskiego i jędrzejowskiego, obejmując m.in. obszar gminy Złota. Dla Parku wyznaczono otulinę o powierzchni 26 312,00 ha.

Szczególne cele ochrony Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego obejmują zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów, ochronę różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania krasu i rzeźby lessowej, zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, a także ochronę siedlisk zagrożonych, rzadkich i chronionych gatunków, w szczególności muraw kserotermicznych, torfowisk i solnisk śródlądowych. Istotnym celem ochrony jest również zachowanie walorów krajobrazowych, historycznych, kulturowych i etnograficznych oraz ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz³.

Park Krajobrazowy Kozubowski **Park Krajobrazowy** - obejmuje obszar o powierzchni 6 169,60 ha. Został utworzony na mocy uchwały Nr XVII/187/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 19 grudnia 1986 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia. Obecnie istotnymi aktami regulującymi funkcjonowanie Parku są uchwała Nr XLIX/876/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Kozubowskiego Parku Krajobrazowego, uchwała Nr XXXIX/571/17 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 21 grudnia 2017 r. zmieniająca ww. uchwałę, a także uchwała Nr XXXIV/478/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 sierpnia 2021 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Kozubowskiego Parku Krajobrazowego. Park położony jest na terenie województwa świętokrzyskiego, w powiecie pińczowskim, w granicach gmin: Złota, Michałów oraz Pińczów. Dla Parku wyznaczono otulinę o powierzchni 6 592,00 ha.

Szczególne cele ochrony Kozubowskiego Parku Krajobrazowego obejmują zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów, ochronę różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej, racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin, a także zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych. Istotnym celem ochrony jest również zachowanie populacji gatunków objętych ochroną, siedlisk zagrożonych, rzadkich i chronionych,

³ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewparkkrajobrazowy.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.PK.42>
(dostęp: 01.06.2026 r.)

Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obszar położony jest na terenie województwa świętokrzyskiego, w granicach powiatów: buskiego, kieleckiego, kazimierskiego, pińczowskiego i jędrzejowskiego, obejmując m.in. teren gminy Złota.

Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu pokrywa się z zasięgiem dawnej otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego i obejmuje tereny o wysokich walorach przyrodniczych oraz krajobrazowych. Jego ochrona służy zachowaniu cennych walorów parku krajobrazowego, w tym rzadkich gipsowych formacji geologicznych z licznymi formami krasowymi, a także siedlisk i zbiorowisk roślinności ciepłolubnej, kserotermicznej, torfowiskowej i bagiennej. Granicę wewnętrzną obszaru stanowi granica Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego. Nadzór nad obszarem sprawuje Marszałek Województwa Świętokrzyskiego⁵.

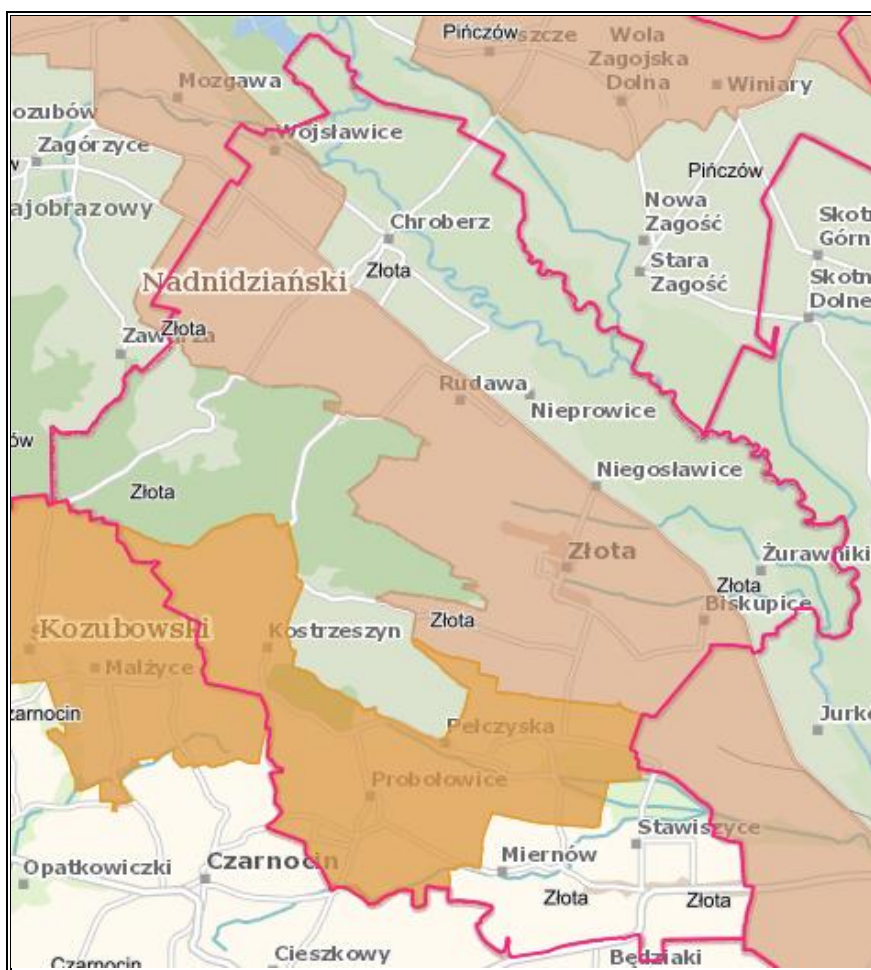
Obszar Chronionego Krajobrazu Kozubowski - obejmuje obszar o powierzchni 6 592,00 ha. Został wyznaczony na mocy rozporządzenia Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 17 października 2001 r. w sprawie utworzenia na terenach otulin parków krajobrazowych obszarów chronionego krajobrazu. Obecnie istotnym aktem regulującym funkcjonowanie obszaru jest uchwała Nr XLIX/884/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Kozubowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obszar położony jest na terenie województwa świętokrzyskiego, w granicach powiatów kazimierskiego i pińczowskiego, obejmując gminy: Działoszyce, Złota, Michałów, Czarnocin oraz Pińczów.

Kozubowski Obszar Chronionego Krajobrazu pokrywa się z zasięgiem dawnej otuliny Kozubowskiego Parku Krajobrazowego i obejmuje tereny o dużych walorach przyrodniczo-krajobrazowych, których ochrona służy zachowaniu cennych wartości parku krajobrazowego. Podobnie jak park, obszar chroni kompleksy lasów wododziałowych, interesującą rzeźbę lessową oraz stanowiska roślinności ciepłolubnej. Na jego terenie występują również obiekty regionalnego budownictwa wiejskiego, pozostałości dworów i parków podworskich, a także elementy świadczące o bogatych tradycjach osadniczych, w tym wczesnośredniowieczne grodzisko w Stradowie. Nadzór nad obszarem sprawuje Marszałek Województwa Świętokrzyskiego⁶.

⁵<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewobszarchronionegokrajobrazu.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.OCHK.358> (dostęp: 01.06.2026 r.)

⁶<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewobszarchronionegokrajobrazu.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.OCHK.359> (dostęp: 01.06.2026 r.)

Rysunek 3. Położenie Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Złota

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?showExternalObject=77D30B78EF73390DC2A98B69C22EEF3E>
(dostęp: 01.06.2026 r.)

Obszary Natura 2000

Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska - specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000, obejmujący obszar o powierzchni 26 515,64 ha. Obszar został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 września 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nidziańska PLH260003. Obecnie istotnym aktem regulującym funkcjonowanie obszaru jest obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 czerwca 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ww. rozporządzenia. Dla obszaru ustanowiono również plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 kwietnia 2014 r., zmienionym m.in. zarządzeniem z dnia 11 lutego 2016 r.

Obszar położony jest na terenie województwa świętokrzyskiego i obejmuje cenne przyrodniczo fragmenty Ponidzia, w tym dolinę Nidy wraz z przyległymi terenami o wysokich walorach siedliskowych, krajobrazowych i geologicznych. Ostoja obejmuje m.in. tereny występowania siedlisk przyrodniczych związanych z doliną rzeczna, murawami kserotermicznymi,

torfowiskami, terenami podmokłymi oraz formami krasowymi charakterystycznymi dla obszarów gipsowych Ponidzia.

Celem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Nidziańska PLH260003 jest trwała ochrona siedlisk przyrodniczych, populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin oraz populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki, a także odtworzenie właściwego stanu ochrony tych siedlisk i gatunków. Przedmiotem ochrony są siedliska przyrodnicze, gatunki roślin oraz gatunki zwierząt inne niż ptaki wraz z ich siedliskami, określone w załącznikach do aktu wyznaczającego obszar⁷.

Obszar Natura 2000 Ostoja Kozubowska - specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000, obejmujący obszar o powierzchni 4 181,50 ha. Obszar został wyznaczony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny. W Polsce obszar został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Kozubowska PLH260029. Istotnym aktem regulującym funkcjonowanie obszaru jest również rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 7 września 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Kozubowska PLH260029.

Obszar położony jest na terenie województwa świętokrzyskiego, w granicach powiatów buskiego, kazimierskiego i pińczowskiego, obejmując gminy: Działoszyce, Złota, Michałów, Czarnocin, Wiślica oraz Pińczów. Ostoja Kozubowska obejmuje cenne przyrodniczo fragmenty Ponidzia, związane przede wszystkim z kompleksami leśnymi, siedliskami grądowymi i łągowymi, a także terenami o znaczeniu dla zachowania roślinności ciepłolubnej i kserotermicznej.

Celem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Kozubowska PLH260029 jest trwała ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także utrzymanie lub odtworzenie ich właściwego stanu ochrony. Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r., zmienionym następnie zarządzeniami z dnia 5 listopada 2014 r., 11 lutego 2016 r. oraz 22 czerwca 2021 r. Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach⁸.

⁷<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewobszarchronionegokrajobrazu.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.OCHK.359> (dostęp: 01.06.2026 r.)

⁸ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewnatura2000.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260029.H> (dostęp: 01.06.2026 r.)

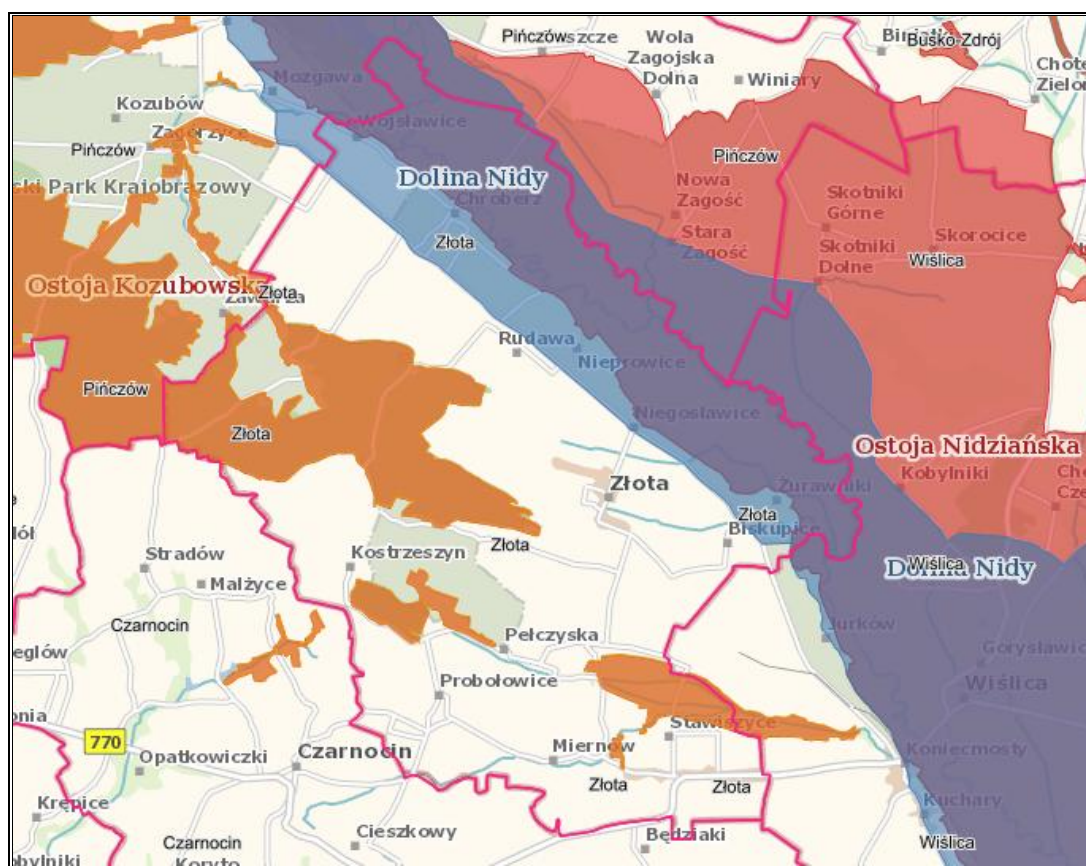
Obszar Natura 2000 Dolina Nidy - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, obejmujący obszar o powierzchni 19 956,08 ha. Obszar został wyznaczony w Polsce 5 listopada 2004 r. na podstawie przepisów dotyczących obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Pierwotnym aktem prawnym odnoszącym się do jego wyznaczenia było rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Granice obszaru zostały następnie zmienione rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. Obecnie istotnym aktem wyznaczającym obszar jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków.

Obszar położony jest na terenie województwa świętokrzyskiego, w granicach powiatów: buskiego, kieleckiego, kazimierskiego, pińczowskiego i jędrzejowskiego. Obejmuje gminy: Chęciny, Kije, Sobków, Złota, Michałów, Imielno, Opatowiec, Wiślica, Busko-Zdrój, Nowy Korczyn oraz Pińczów. W granicach gminy Złota obszar stanowi jeden z elementów systemu przyrodniczego związanego z doliną rzeki Nidy oraz terenami o szczególnym znaczeniu dla ochrony awifauny.

Celem ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 jest zachowanie populacji dziko występujących gatunków ptaków oraz ich siedlisk, w szczególności gatunków związanych z dolinami rzecznyymi, terenami podmokłymi, łąkami, pastwiskami, starorzeczami, szuwarami oraz innymi siedliskami charakterystycznymi dla doliny Nidy. Obszar pełni istotną funkcję jako miejsce bytowania, rozrodu, żerowania i migracji ptaków, w tym gatunków objętych ochroną na podstawie Dyrektywy Ptasiej. Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r., zmienionym zarządzeniem z dnia 24 listopada 2014 r. Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach⁹.

⁹ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewnatura2000.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB260001.B> (dostęp: 01.06.2026 r.)

Rysunek 4. Położenie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy Złota

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?showExternalObject=77D30B78EF73390DC2A98B69C22EEF3E>
(dostęp: 01.06.2026 r.)

Pomniki przyrody i użytki ekologiczne

Wg ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2026, poz. 13 ze zm.) „**pomnikami przyrody** są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie” natomiast „**użytkami ekologicznymi** są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”.

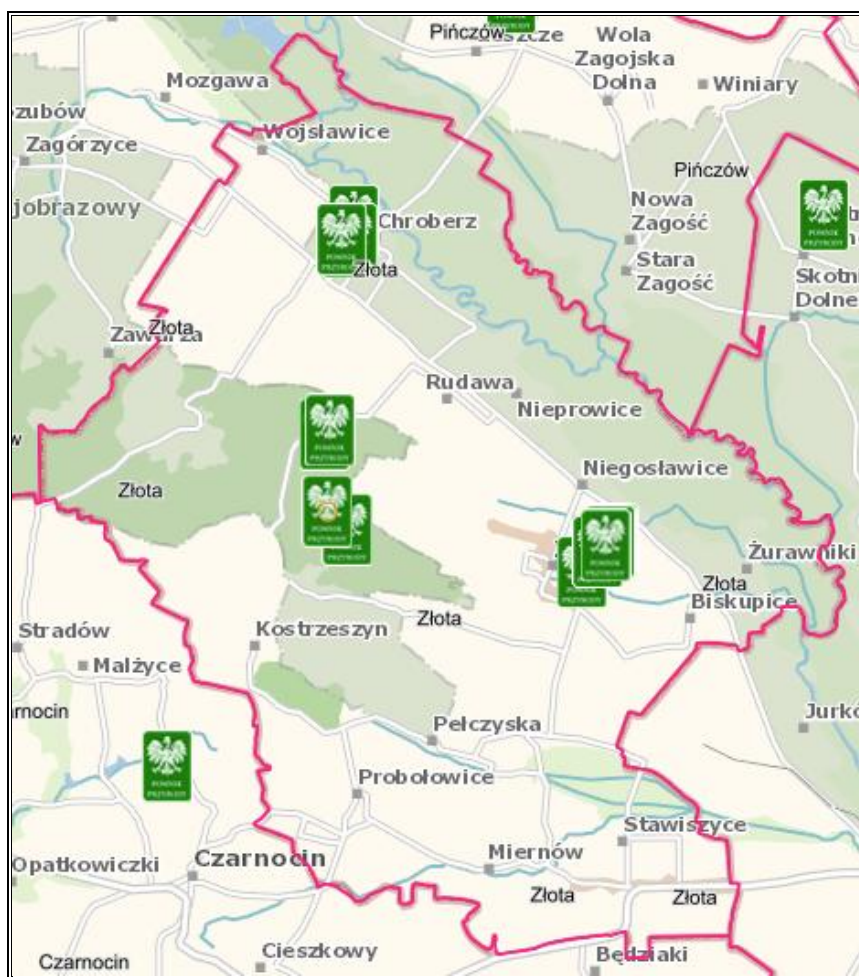
Na terenie gminy Złota zlokalizowanych jest 11 pomników przyrody i użytek ekologiczny.

Tabela 1. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Złota

Typ twor	Gatunek	Opis pomnika	Akt prawny nazwa
Wieloobiektowy	2 głązy narzutowe	I głąz: obwód - 350 cm, II głąz: obwód - 390 cm	Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dn. 2.10.1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	-	Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dn. 4.12.1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	-	Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dn. 4.12.1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Jednoobiektowy	drzewo Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	-	Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dn. 4.12.1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
Wieloobiektowy	Grupa drzew Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Pomnik przyrody stanowi 2 szt. drzew gat. lipa drobnolistna (<i>Tilia Cordata</i>)	Uchwała Nr III/23/94 Rady Gminy Złota z dn. 9.10.1994 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (BEZ PUBLIKATORA)
Wieloobiektowy	drzewo Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	-	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Nr 111 z dn. 05.03.1956 r.
Jednoobiektowy	drzewo Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	-	Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej Nr 112 z dn. 05.03.1958 r.
Wieloobiektowy	Grupa drzew Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	Pomnik przyrody stanowi 12 szt. drzew gat. lipa drobnolistna (<i>Tilia Cordata</i>)	Uchwała Nr IV/28/2004 Rady Gminy w Złotej z dn. 27.07.2004 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
Jednoobiektowy	skała	Pomnik przyrody nieożywionej stanowi skarpa skalna o długości ok. 100 m i wysokości względnej 60 m	Uchwała Nr VII/36/07 Rady Gminy w Złotej z dn. 27.04.2007 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
Wieloobiektowy	2 głązy narzutowe	I głąz: obwód - 350 cm; II głąz: obwód - 230 cm	Uchwała Nr XVII/95/08 Rady Gminy w Złotej z dn. 3.09.2008 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
Jednoobiektowy	drzewo Modrzew europejski - <i>Larix decidua</i>	-	Uchwała Nr XXI/165/2020 Rady Gminy Złota z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> (dostęp: 01.06.2026 r.)

Rysunek 5. Położenie pomników przyrody na terenie gminy Złota

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?showExternalObject=77D30B78EF73390DC2A98B69C22EEF3E>
(dostęp: 01.06.2026 r.)

Tabela 2. Użytek ekologiczny na terenie gminy Złota

Nazwa	Rodzaj	Powierzchnia [ha]	Akt prawny o utworzeniu
Nie nadano nazwy	kępa drzew i krzewów	0,0300	Uchwała Nr VII/37/07 Rady Gminy Złota z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego

Źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> (dostęp: 01.06.2026 r.)

Rysunek 6. Położenie użytku ekologicznego na terenie gminy Złota

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?showExternalObject=77D30B78EF73390DC2A98B69C22EEF3E>
(dostęp: 01.06.2026 r.)

2.3. Jakość powietrza na terenie gminy

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza, jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane następująco: *emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach*

materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe (emisja punktowa) związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych,
- źródła liniowe (emisja liniowa) związane z komunikacją,
- źródła powierzchniowe (emisja powierzchniowa) niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

Województwo świętokrzyskie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Złota należy do strefy świętokrzyskiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- dwutlenek azotu (NO_2),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C_6H_6),
- ozon troposferyczny (O_3),
- pył zawieszony PM_{10} , oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył $\text{PM}_{2,5}$.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O_3).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,

- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5} dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy świętokrzyskiej w latach 2024-2025.

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2024-2025 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
			Kryterium – poziom dopuszczalny								Kryterium – poziom docelowy					Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
						Faza I	Faza II									
Strefa świętokrzyska	PL2602	2024	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2
Strefa świętokrzyska	PL2602	2025	A	A	C	A	C1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za lata 2024-2025

Tabela 4. Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2024-2025 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
			Kryterium – poziom dopuszczalny		Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO _x		
Strefa świętokrzyska	PL2602	2024	A	A	A	D2
Strefa świętokrzyska	PL2602	2025	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim za lata 2024-2025

Roczna ocena jakości powietrza za lata 2024-2025 w strefie świętokrzyskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

— **2024 r.:**

- poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ – klasa C (ochrona zdrowia ludzi),
- poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2 (ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin).

— **2025 r.:**

- poziom docelowy benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ – klasa C (ochrona zdrowia ludzi),
- poziom docelowy pyłu zawieszonego PM₁₀ – klasa C (ochrona zdrowia ludzi),
- poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM_{2,5} II faza – klasa C1 (ochrona zdrowia ludzi),
- poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2 (ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin).

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne w granicach strefy świętokrzyskiej były dotrzymane.

Gmina Złota w latach 2024-2025 znalazła się w obszarze przekroczeń standardów imisyjnych:

— **2024 r.:**

- poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2 (ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin).

— **2025 r.:**

- poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2 (ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin).

Na terenie gminy realizowany jest Program priorytetowy Czyste Powietrze. Czyste Powietrze to kompleksowy program rządowy, którego celem jest poprawa jakości powietrza, zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne oraz poprawę efektywności energetycznej budynków. Program zakłada dofinansowanie do wymiany starych kotłów na paliwo stałe tzw. kopciuchów oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych. Skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami domów jednorodzinnych lub lokali mieszkalnych wydzielonych w budynku jednorodzinnym. W ramach realizacji programu prowadzony jest również punkt

konsultacyjno-informacyjny, gdzie mieszkańcy gminy mogą złożyć wniosek o dotację, otrzymać bezpłatną pomoc w zakresie wypełnienia wniosku¹⁰.

Na terenie gminy Złota zlokalizowany jest czujnik jakości powietrza, znajduje się na budynku Urzędu Gminy Złota. Urząd Gminy Złota otrzymał go w ramach programu „Czyste Powietrze”. Bieżące wyniki pomiarów jakości powietrza prezentowane są m.in. na stronie internetowej Urzędu Gminy Złota. Ponadto odczyt z czujnika zainstalowanego w Złotej wyświetlany jest na ekranie, który znajduje się nad wejściem do Urzędu Gminy. Pomiar obejmuje PM 1, PM 2.5, PM 10, temperaturę powietrza, wilgotność oraz ciśnienie atmosferyczne¹¹.

2.4. Poziom hałas na terenie gminy

Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie o częstotliwościach w zakresie 16 – 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

Hałas przemysłowy

Dominującymi źródłami hałasu przemysłowego są instalacje oraz urządzenia wykorzystywane w procesach produkcyjnych i pomocniczych, w tym m.in. instalacje wentylacji ogólnej, systemy odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne i stolarskie, maszyny do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, węzły betoniarskie, sieczkarnie, specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnętrzny, a także urządzenia nagłaśniające.

Na terenie gminy nie znajdują się duże zakłady przemysłowe, czy tereny przeznaczone na rozwój różnych form działalności przemysłowej, przez co nie stanowią one uciążliwego źródła hałasu. Niewielki hałas mogą generować firmy, warsztaty, podmioty gospodarcze, czy też jednostki handlu detalicznego. Stanowią one jednak niewielkie źródło hałasu i nie są mocno uciążliwe dla mieszkańców.

Hałas komunikacyjny

Największa uciążliwość hałasu obserwowana jest na obszarach położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach natężenie ruchu kołowego (w tym maszyn rolniczych) będzie wzrastać, co przyczyni się do zwiększenia natężenia hałasu w sąsiedztwie tych szlaków.

¹⁰ <https://gminazlota.pl/czyste-powietrze/> (dostęp: 01.06.2026 r.)

¹¹ Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026, za lata 2022-2023

Hałas dokuczliwy jest też dla wszelkich zabudowań usytuowanych przy szlakach komunikacyjnych i osób w nich mieszkających. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej. Głównym źródłem emisji hałasu komunikacyjnego do środowiska na terenie gminy jest ruch samochodowy, który skupiony jest na drodze wojewódzkiej nr 776.

Badania natężenia hałasu

W latach 2024-2025 na terenie gminy Złota nie prowadzono badań hałasu drogowego, kolejowego ani lotniczego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska¹².

2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska definiuje pole elektromagnetyczne jako pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. 2026 poz. 1),
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.) w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez silne źródło niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, wpływa na przebieg procesów życiowych. Może powodować wystąpienie zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego, krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecnie prowadzone są także

¹² Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

badania nad wpływem promieniowania elektromagnetycznego na powstawanie nowotworów u człowieka.

Badania PEM

Zgodnie z zasadami Państwowego Monitoringu Środowiska monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest w punktach pomiarowych wyznaczanych w ramach stałej sieci monitoringu oraz monitoringu badawczego. Punkty pomiarowe w miastach wyznaczane są dla dwuletniego cyklu pomiarowego, natomiast na obszarach gmin wiejskich – dla czteroletniego cyklu pomiarowego. W każdym punkcie pomiarowym pomiary wykonuje się jeden raz w roku kalendarzowym¹³.

W roku 2024 na terenie gminy Złota prowadzono badania natężenia pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary wykonano w jednym punkcie pomiarowym w miejscowości Chroberz. Poniższa tabela przedstawia wyniki pomiarów PEM przeprowadzonych w punkcie pomiarowym na terenie gminy.

Tabela 5. Wyniki pomiarów PEM w miejscowości Chroberz w gminie Złota w 2024 r.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rodzaj monitoringu	Data badania	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	WM _E z obliczeń
Chroberz ul. Akacyjowa	Monitoring badawczy	2024-05-13	50.420472	0,3	0,17	0,1
			20.544424			

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów stwierdzono, że średnia arytmetyczna natężenia pola elektromagnetycznego wyniosła 0,3 V/m, co odpowiada 1,07% wartości dopuszczalnej wynoszącej 28 V/m¹⁴.

2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy

Wody powierzchniowe

Gmina Złota pod względem hydrograficznym położona jest w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły.

Na obszarze gminy Złota zlokalizowane są zlewnie następujących jednolitych części wód powierzchniowych:

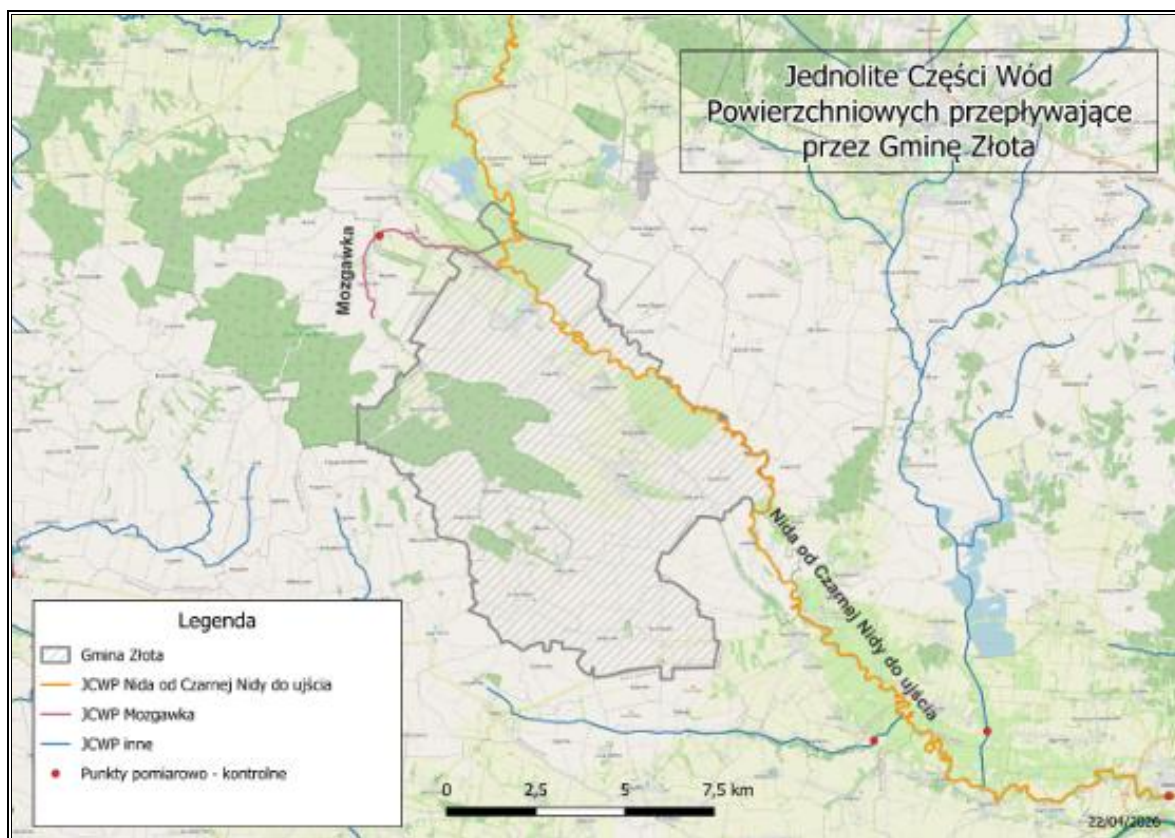
- RW20001121699 - Nida od Czarnej Nidy do ujścia,
- RW200006216789 – Ciek od Krzyża,
- RW20000621398529 – Stradówka,

¹³ <https://www.gov.pl/web/gios/monitoring-pol-elektromagnetycznych> (dostęp: 01.06.2026 r.)

¹⁴ Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

— RW200006216714 – Mozgawka¹⁵.

Rysunek 7. Lokalizacja jednolitych części wód powierzchniowych, których koryta rzek znajdują się na terenie gminy Złota

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

W 2025 roku przeprowadzono klasyfikację stanu lub potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz ogólną ocenę stanu JCWP objętych monitoringiem w latach 2019–2024. Ocena ta została wykonana z zastosowaniem zasady dziedziczenia, co oznacza wykorzystanie najnowszych dostępnych wyników badań z tego okresu. Klasyfikacja przeprowadzana jest nie rzadziej niż co trzy lata.

Dwie jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) przepływające przez teren gminy Złota były objęte monitoringiem w latach 2019-2024:

- Nida od Czarnej Nidy do ujścia – punkt pomiarowy Nida – Nowy Korczyn,
- Mozgawka – punkt pomiarowy Mozgawa.

Wyniki stanu Mozgawki, monitorowanej w latach 2019-2024 przedstawiają się następująco:

- Słaby stan ekologiczny (IV klasa) – rok najstarszych badań: 2019, rok najnowszych badań: 2024. Wskaźnikami decydującymi o wyniku klasyfikacji stanu ekologicznego były: makrobezkręgowce bentosowe, które w 2022 r. osiągnęły IV klasę, a także przekroczenia

¹⁵ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> (dostęp: 16.06.2026 r.)

norm właściwych dla klasy II wśród badanych wskaźników fizykochemicznych, tj. przewodność w 20°C, stwierdzona w 2024 r.,

- Stan chemiczny poniżej dobrego – rok najstarszych badań: 2019, rok najnowszych badań: 2024. Wskaźnikiem decydującym o wyniku klasyfikacji stanu chemicznego był benzo(a)piren badany w wodzie w 2024 r.,
- Zły stan wód – wynikający ze słabego stanu ekologicznego oraz stanu chemicznego poniżej dobrego.

Wyniki stanu Nidy od Czarnej Nidy do ujścia, monitorowanej w latach 2019-2024 przedstawiają się następująco:

- Umiarkowany stan ekologiczny (III klasa) – rok najstarszych badań: 2019, rok najnowszych badań: 2024. Wskaźnikiem decydującym o wyniku klasyfikacji stanu ekologicznego były makrofity, które w 2022 r. osiągnęły III klasę. Wśród badanych wskaźników fizykochemicznych najniższą odnotowaną klasą była klasa II,
- Stan chemiczny poniżej dobrego – rok najstarszych badań: 2019, rok najnowszych badań: 2024. Wskaźnikami decydującymi o wyniku klasyfikacji stanu chemicznego były: difenyloetery bromowane badane w biocie w 2020 r., rtęć i jej związki badane w biocie w 2020 r., benzo(a)piren badany w wodzie w 2024 r. oraz heptachlor badany w biocie w 2020 r.,
- Zły stan wód – wynikający z umiarkowanego stanu ekologicznego oraz stanu chemicznego poniżej dobrego.

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę stanu wód JCWP na terenie gminy Złota za lata 2019-2024.

Tabela 6. Ocena stanu JCWP za lata 2019-2024

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Nida od Czarnej Nidy do ujścia	RW20001121699	MD, MO, MD/MO	3 (2023)	1 (2022)	2 (2024)	1 (2022)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2024)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2024)	Zły stan wód (2024)
Mozgawka	RW200006216714	MD, MO, MD/MO	4 (2023)	5 (2022)	>2 (2024)	1 (2022)	4 Słaby stan ekologiczny (2024)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2024)	Zły stan wód (2024)

Źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet, Monitoring wód powierzchniowych

Wody Podziemne

Według podziału Polski na 174 JCWPd, teren gminy leży na obszarze dwóch jednolitych części wód podziemnych. Są to JCWPd nr 100 (GW2000100) oraz JCWPd nr 114 (GW2000114).

Na terenie gminy Złota znajduje się jeden punkt pomiarowy nr 450 krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych.

W latach 2024-2025 na terenie gminy Złota nie prowadzono badań jakości wód podziemnych w ramach monitoringu krajowego. W analizowanym okresie na terenie gminy Złota nie prowadzono również monitoringu regionalnego wód podziemnych.

3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2024-2025

Ze względu na brak przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska wytycznych w zakresie struktury raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska, zastosowana metodyka sporządzenia niniejszego Raportu wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026 i ujętych w nim zadań.

W tabelach poniżej przedstawione zostały informacje na temat zadań zaplanowanych do realizacji w latach 2024-2025 w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026.

Każda z tabel prezentuje realizację zadań dla każdego z następujących obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 7. Stopień realizacji zadań

Działania ekologiczne	Podmiot odpowiedzialny	Opis realizacji zadania w 2024 r.	Poniesione koszty w 2024 r.	Opis realizacji zadania w 2025 r.	Poniesione koszty w 2025 r.
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza					
Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznych dla obiektów użyteczności publicznej	Gmina Złota	Nie realizowano		W ramach projektu Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Złota przeprowadzono: — montaż dodatkowej instalacji fotowoltaicznej o mocy 3,15 kWp z magazynem energii o pojemności 10 kWh w Klubie Seniora w Pełczyskach, — montaż dodatkowej instalacji fotowoltaicznej o mocy 3,15 kWp z magazynem energii o pojemności 5 kWh w remizie Biskupice, Budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku żłobka w Złotej o mocy 11 kW.	82 954,91 zł brutto – instalacje fotowoltaiczne remiza i Klub Seniora, ok. 35 000,00 zł – budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku żłobka
Termomodernizacja budynków mieszkalnych i wymiana indywidualnych źródeł ciepła	Gmina Złota, właściciele i administratorzy budynków mieszkalnych	Nie realizowano		Wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych (5 szt. – pellet)	20 059,02 zł
Działania edukacyjne, kampanie informacyjne w zakresie oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii, promowania przyjaznych środowisku systemów grzewczych	Gmina Złota, jednostki organizacyjne	Prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego „Czyste Powietrze”	35 000,00 zł	Działania promocyjno-edukacyjne jako część projektu pn. Poprawa efektywności energetycznej budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Złotej – plakaty i ulotki informacyjne Prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego „Czyste Powietrze”	115,01 zł brutto – działania promocyjno-informacyjne, 35 000,00 zł – prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego
Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem					
Przebudowa dróg lokalnych - dojazdowych na terenie gminy Złota	Gmina Złota	Przebudowa drogi z nawierzchnią bitumiczną na odcinku Stawiszyc-Miernów o długości 0,378 km	261 415,21 zł	— przebudowa drogi na odcinku Złota-Pełczyska o długości 0,695 km, — przebudowa drogi na odcinku Złota-Pełczyska o długości 0,725 km,	1 261 374,14 zł

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026” za okres 2024-2025

Działania ekologiczne	Podmiot odpowiedzialny	Opis realizacji zadania w 2024 r.	Poniesione koszty w 2024 r.	Opis realizacji zadania w 2025 r.	Poniesione koszty w 2025 r.
				— przebudowa drogi na odcinku Pełczyska-Złota o długości 0,662 km, — przebudowa drogi dojazdowej w miejscowości Wojślawice o długości 0,368 km.	
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne					
Wprowadzenie do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi (w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z uwzględnieniem walorów krajobrazowych)	Gmina Złota	Na terenie gminy Złota nie ma mpzp			
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami					
Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego „Złota”	Gmina Złota	Nie realizowano			
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa					
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej	Gmina Złota	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Złota (budowa linii przesyłowej kanalizacji, ściekowej do oczyszczalni ścieków w Złotej oraz wymiana turbiny).			
Kolektor ściekowy tłoczny	Gmina Złota	Nie realizowano		Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Złota (budowa linii przesyłowej kanalizacji ściekowej do oczyszczalni ścieków w Złotej oraz wymiana turbiny)	3 300 353,47 zł
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Złota	Nie realizowano			
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne					
Monitorowanie miejsc zagrożonych osuwiskami	Gmina Złota	Na terenie gminy Złota nie ma miejsc zagrożonych osuwiskami.			
Obszar interwencji: Gleby					

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026” za okres 2024-2025

Działania ekologiczne	Podmiot odpowiedzialny	Opis realizacji zadania w 2024 r.	Poniesione koszty w 2024 r.	Opis realizacji zadania w 2025 r.	Poniesione koszty w 2025 r.
Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych	Gmina Złota	Zadanie było realizowane w ramach zadań pracownika na danym stanowisku pracy			
Działania edukacyjne, kampanie informacyjne w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin przyjaznych środowisku	Gmina Złota, organizacje pozarządowe	Prowadzone były działania edukacyjne i kampanie informacyjne dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin przyjaznych środowisku przez inne organizacje i podmioty na terenie gminy Złota.			
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów					
Zakup koszy/pojemników na odpady	Gmina Złota	Zadanie wyposażenia posesji zamieszkałych było realizowane w ramach podpisanej umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, jako jeden z warunków przystąpienia do przetargu. Zakup 5 pojemników na odpady o pojemności 1000 l jako wyposażenie PSZOK	5 369,31 zł brutto – zakup 5 pojemników na odpady o pojemności 1000 l	Zadanie wyposażenia posesji zamieszkałych było realizowane w ramach podpisanej umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, jako jeden z warunków przystąpienia do przetargu	
Likwidacja i utylizacja wyrobów zawierających azbest	Gmina Złota, osoby fizyczne (mieszkańcy)	Likwidacja i utylizacja wyrobów zawierających azbest w ilości 62,390 Mg	34 542,94 zł	Likwidacja i utylizacja wyrobów zawierających azbest w ilości 83,895 Mg	47 756,95 zł
Działania edukacyjne, kampanie informacyjne w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami: przekazywanie informacji na stronie internetowej gminy, tablicach ogłoszeń, na zebraniach, ulotki, plakaty, itp. Organizowanie konkursów dla uczniów z zakresu gospodarki odpadami, w tym selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów	Gmina Złota, organizacje pozarządowe	Zadanie było realizowane w ramach podpisanej umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, jako jeden z warunków przystąpienia do przetargu			
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze					
Ochrona Obszaru Natura 2000 Województwa Świętokrzyskiego poprzez ukierunkowanie ruchu turystycznego przyjaznego	Gmina Złota	Budowa ścieżki rowerowej - projekt	460,00 zł	Budowa ścieżki rowerowej – na etapie pozwolenie	0,00 zł

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026” za okres 2024-2025

Działania ekologiczne	Podmiot odpowiedzialny	Opis realizacji zadania w 2024 r.	Poniesione koszty w 2024 r.	Opis realizacji zadania w 2025 r.	Poniesione koszty w 2025 r.
przyrodzie. Budowa ścieżek dydaktycznych					
Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami					
Komunikaty i ostrzeżenia o zagrożeniach wraz z procedurami postępowania na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej Gminy	Gmina Złota	Zadanie było realizowane sukcesywnie w trakcie roku, zgodnie z bieżącymi potrzebami. Komunikaty dotyczące m.in. ostrzeżeń IMGW, alertów RCB oraz awarii wodociągowych były zamieszczane na stronie internetowej Gminy Złota oraz na profilu Facebook Urzędu Gminy Złota.			

Źródło: Opracowanie własne

4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2024 do 2025

W oparciu o dane zgromadzone i przedstawione w rozdziale 3 niniejszego Raportu, dotyczące zadań przyjętych do realizacji w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026”, należy stwierdzić, że realizacja założeń dokumentu w latach 2024-2025 miała charakter częściowy, jednak obejmowała szereg istotnych działań inwestycyjnych, organizacyjnych oraz wspierających mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. Podejmowane przez Gminę Złota działania dotyczyły przede wszystkim poprawy efektywności energetycznej, rozwoju odnawialnych źródeł energii, ograniczania niskiej emisji, modernizacji infrastruktury drogowej, rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej, funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, usuwania wyrobów zawierających azbest, a także prowadzenia działań przygotowawczych w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych.

Realizacja zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska przyczyniała się do poprawy stanu infrastruktury technicznej, ograniczania presji na środowisko oraz podnoszenia jakości życia mieszkańców. Szczególne znaczenie miały działania ukierunkowane na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, poprawę warunków sanitarnych, zmniejszenie ryzyka niewłaściwego postępowania ze ściekami i odpadami, a także eliminację odpadów niebezpiecznych w postaci wyrobów zawierających azbest. Jednocześnie należy wskazać, że w analizowanym okresie nie realizowano wszystkich zadań przewidzianych w Programie. Wynika to m.in. z faktu, że dokument obowiązuje od 2019 r., a część działań została wykonana we wcześniejszych latach jego wdrażania. Pozostałe zadania nie zostały podjęte albo znajdowały się na etapie przygotowawczym, co uzasadnia potrzebę ich kontynuacji oraz intensyfikacji w kolejnych latach.

Podsumowanie wykonania zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Złota na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026”:

Obszar interwencji 1: Ochrona klimatu i jakości powietrza

W latach 2024-2025 Gmina Złota realizowała działania ukierunkowane na poprawę efektywności energetycznej, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Zakres realizacji tego obszaru należy ocenić jako częściowy, przy czym działania podjęte w 2025 r. miały istotne znaczenie środowiskowe i społeczne.

W 2025 r. w ramach projektu pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Złota” wykonano montaż dodatkowych instalacji fotowoltaicznych o mocy 3,15 kWp wraz z magazynami energii w Klubie Seniora w Pełczyskach oraz w remizie w Biskupicach. Ponadto zrealizowano budowę instalacji fotowoltaicznej na budynku żłobka w Złotej o mocy 11 kW. Koszt instalacji fotowoltaicznych w remizie i Klubie Seniora wyniósł 82

954,91 zł brutto, natomiast koszt budowy instalacji na budynku żłobka oszacowano na około 35 000,00 zł.

Działania te należy ocenić pozytywnie, ponieważ zwiększają udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym obiektów publicznych, ograniczają zużycie energii konwencjonalnej oraz pośrednio przyczyniają się do zmniejszenia emisji gazów i pyłów do powietrza. Montaż instalacji fotowoltaicznych w obiektach gminnych wpływa również na obniżenie kosztów eksploatacyjnych infrastruktury publicznej, co ma znaczenie dla racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi.

W analizowanym okresie realizowano również działania wspierające mieszkańców w zakresie wymiany indywidualnych źródeł ciepła. W 2025 r. dokonano wymiany 5 źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na kotły na pellet, przy koszcie 20 059,02 zł. Zadanie to należy ocenić pozytywnie, ponieważ wymiana nieefektywnych źródeł ogrzewania stanowi jeden z podstawowych instrumentów ograniczania niskiej emisji, szczególnie na obszarach wiejskich, gdzie sektor komunalno-bytowy pozostaje istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza.

W latach 2024-2025 kontynuowano także prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu „Czyste Powietrze”. Koszt prowadzenia punktu wyniósł po 35 000,00 zł w każdym roku. W 2025 r. zrealizowano również działania promocyjno-edukacyjne w ramach projektu pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Złotej”, obejmujące przygotowanie plakatów i ulotek informacyjnych. Koszt tych działań wyniósł 115,01 zł brutto. Zadania te mają znaczenie wspierające, ponieważ zwiększają dostęp mieszkańców do informacji o możliwościach pozyskania dofinansowania, promują stosowanie przyjaznych środowisku systemów grzewczych oraz wzmacniają świadomość ekologiczną lokalnej społeczności.

Ogólnie realizację obszaru ochrony klimatu i jakości powietrza należy ocenić jako częściową, lecz istotną z punktu widzenia ograniczania emisji, poprawy efektywności energetycznej oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii. Wpływ zrealizowanych działań na środowisko i ludzi należy uznać za pozytywny, zwłaszcza w zakresie ograniczania zużycia energii ze źródeł konwencjonalnych, zmniejszania emisji z sektora komunalno-bytowego oraz poprawy komfortu użytkowania budynków.

Obszar interwencji 2: Zagrożenia hałasem

W ramach obszaru interwencji dotyczącego zagrożenia hałasem w latach 2024-2025 realizowano działania związane z przebudową dróg lokalnych i dojazdowych na terenie gminy Złota. Zadania te miały przede wszystkim charakter infrastrukturalny, jednak ich znaczenie

środowiskowe należy rozpatrywać również w kontekście poprawy klimatu akustycznego, bezpieczeństwa ruchu oraz komfortu życia mieszkańców.

W 2024 r. wykonano przebudowę drogi z nawierzchnią bitumiczną na odcinku Stawiszyc-Miernów o długości 0,378 km. Koszt zadania wyniósł 261 415,21 zł. W 2025 r. kontynuowano działania drogowe, obejmujące przebudowę dróg na odcinkach Złota-Pelczyska o długości 0,695 km i 0,725 km, Pelczyska-Złota o długości 0,662 km oraz przebudowę drogi dojazdowej w miejscowości Wojsławice o długości 0,368 km. Łączny koszt tych działań w 2025 r. wyniósł 1 261 374,14 zł.

Realizację tego obszaru należy ocenić pozytywnie. Modernizacja nawierzchni drogowych może wpływać na ograniczenie uciążliwości akustycznych związanych z ruchem pojazdów, zwłaszcza poprzez poprawę płynności przejazdu, eliminację nierówności nawierzchni oraz zmniejszenie drgań i hałasu generowanego przez pojazdy. Działania te przyczyniają się również do poprawy bezpieczeństwa użytkowników dróg, w tym mieszkańców miejscowości położonych przy drogach lokalnych.

Należy jednak zaznaczyć, że pełna ocena wpływu zrealizowanych inwestycji drogowych na klimat akustyczny wymagałaby dostępności wyników pomiarów hałasu. W latach 2024-2025 na terenie gminy Złota nie prowadzono badań hałasu drogowego, kolejowego ani lotniczego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W związku z tym oddziaływanie zrealizowanych inwestycji na poziom hałasu można oceniać przede wszystkim w sposób pośredni, przez pryzmat poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej.

Obszar interwencji 3: Pola elektromagnetyczne

W zakresie pól elektromagnetycznych realizacja Programu w latach 2024-2025 miała charakter ograniczony. Zadanie przewidziane w Programie polegało na wprowadzaniu do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi, w tym zasad lokalizacji instalacji emitujących pola elektromagnetyczne z uwzględnieniem walorów krajobrazowych. W analizowanym okresie zadanie to nie było realizowane, ponieważ na terenie gminy Złota nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Brak realizacji tego zadania nie oznacza bezpośrednio wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko lub zdrowie ludzi, lecz wskazuje na ograniczone możliwości wdrażania zapisów planistycznych w tym zakresie. Jednocześnie zagadnienia dotyczące lokalizacji instalacji mogących emitować pola elektromagnetyczne powinny być nadal uwzględniane w procesach administracyjnych, planistycznych i inwestycyjnych, w szczególności w przypadku lokalizacji nowych urządzeń infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej.

Realizację obszaru należy ocenić jako ograniczoną. Wpływ na środowisko i ludzi w analizowanym okresie był neutralny, ponieważ nie wykazano działań inwestycyjnych ani planistycznych mogących bezpośrednio zmieniać poziom oddziaływania pól elektromagnetycznych na terenie gminy.

Obszar interwencji 4: Gospodarowanie wodami

W obszarze gospodarowania wodami w latach 2024-2025 nie realizowano zadania dotyczącego budowy zbiornika retencyjno-rekreacyjnego „Złota”. W związku z tym realizację tego obszaru należy ocenić jako niezrealizowaną w analizowanym okresie.

Brak realizacji inwestycji retencyjnej oznacza, że w latach 2024-2025 nie osiągnięto zakładanych efektów związanych ze zwiększeniem lokalnej retencji, poprawą gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi oraz wzmacnianiem odporności gminy na skutki suszy i gwałtownych zjawisk opadowych. Zadanie to pozostaje istotne z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, zwłaszcza w gminie wiejskiej, gdzie gospodarka wodna ma znaczenie zarówno dla mieszkańców, jak i dla rolnictwa oraz ochrony zasobów przyrodniczych.

Wpływ braku realizacji działania należy ocenić jako ograniczający możliwość poprawy stosunków wodnych na terenie gminy. W kolejnych latach zasadne jest rozważenie kontynuacji lub aktualizacji koncepcji budowy zbiornika, z uwzględnieniem dostępnych źródeł finansowania oraz aktualnych potrzeb w zakresie retencji i ochrony przed skutkami suszy.

Obszar interwencji 5: Gospodarka wodno-ściekowa

W latach 2024-2025 realizacja zadań w obszarze gospodarki wodno-ściekowej miała charakter częściowy, jednak obejmowała inwestycję o bardzo istotnym znaczeniu środowiskowym. W 2025 r. zrealizowano rozbudowę sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Złota, obejmującą budowę linii przesyłowej kanalizacji ściekowej do oczyszczalni ścieków w Złotej oraz wymianę turbiny.

Zadanie to należy ocenić bardzo pozytywnie, ponieważ rozwój infrastruktury kanalizacyjnej stanowi jeden z kluczowych elementów ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem ściekami komunalnymi. Realizacja inwestycji ogranicza ryzyko niekontrolowanego przedostawania się zanieczyszczeń do gleby i wód, poprawia warunki sanitarne oraz zwiększa bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańców.

W analizowanym okresie nie realizowano natomiast zadań dotyczących budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Nie wykazano również odrębnych działań w 2024 r. w zakresie kolektora ściekowego tłoczego. Pomimo tego inwestycja zrealizowana w 2025 r. ma istotne znaczenie dla poprawy funkcjonowania systemu gospodarki ściekowej na terenie gminy.

Realizację obszaru należy ocenić jako częściową, ale bardzo istotną z punktu widzenia ochrony środowiska. Wpływ zrealizowanych działań na środowisko i ludzi należy uznać za pozytywny, przede wszystkim w zakresie poprawy ochrony wód, ograniczenia presji ściekowej oraz podniesienia standardu infrastruktury komunalnej.

Obszar interwencji 6: Zasoby geologiczne

W latach 2024–2025 nie prowadzono monitorowania miejsc zagrożonych osuwiskami. Wynikało to z braku zidentyfikowanych na terenie gminy Złota miejsc wymagających prowadzenia tego typu badań lub stałego monitoringu. W związku z powyższym brak realizacji zadania nie powinien być oceniany jako zaniechanie działań, lecz jako rezultat lokalnych uwarunkowań geologicznych oraz braku stwierdzonych potrzeb w tym zakresie.

Należy wskazać, że monitorowanie terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi ma znaczenie przede wszystkim na obszarach, na których występują rozpoznane osuwiska, tereny predysponowane do występowania ruchów masowych, skarpy, strome stoki lub inne formy ukształtowania terenu mogące powodować zagrożenie dla ludzi, mienia i infrastruktury. W analizowanym okresie na terenie gminy nie wskazano takich miejsc jako wymagających prowadzenia badań monitoringowych.

Realizację obszaru interwencji należy zatem ocenić jako niewymagającą podejmowania działań monitoringowych w latach 2024–2025. Jednocześnie zasadne jest zachowanie bieżącej obserwacji lokalnych uwarunkowań terenowych oraz reagowanie w przypadku pojawienia się nowych informacji o potencjalnych zagrożeniach geologicznych, w szczególności w związku z planowaniem przestrzennym, realizacją inwestycji lub wystąpieniem ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Obszar interwencji 7: Gleby

W obszarze ochrony gleb w latach 2024-2025 realizowano zadanie polegające na prowadzeniu ewidencji zbiorników bezodpływowych. Zadanie było wykonywane w ramach obowiązków pracownika na danym stanowisku pracy. Działanie to należy ocenić pozytywnie, mimo że nie miało charakteru inwestycyjnego i nie generowało odrębnie wykazanych kosztów.

Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych ma istotne znaczenie dla ochrony gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych. Pozwala na poprawę nadzoru nad sposobem gromadzenia i zagospodarowania ścieków na terenach nieskanalizowanych, a tym samym ogranicza ryzyko nielegalnego odprowadzania ścieków do gruntu lub cieków wodnych. Działanie to wpływa również na poprawę warunków sanitarnych oraz bezpieczeństwa środowiskowego mieszkańców.

W analizowanym okresie były prowadzone działania edukacyjne i kampanie informacyjne dotyczące stosowania nawozów i środków ochrony roślin przyjaznych środowisku przez inne organizacje i podmioty na terenie gminy Złota.

Realizację zadań w obszarze ochrony gleb należy ocenić pozytywnie. W analizowanym okresie prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych, co stanowiło działanie o charakterze organizacyjno-administracyjnym, mające istotny wpływ na ochronę gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych poprzez poprawę nadzoru nad gospodarką ściekową na terenach nieskanalizowanych. Ponadto na terenie gminy realizowano działania edukacyjne i informacyjne dotyczące stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin przyjaznych środowisku, prowadzone przez inne organizacje i podmioty. Podejmowane działania przyczyniały się do zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wspierały ochronę jakości gleb i ograniczanie presji ze strony działalności rolniczej. W związku z powyższym zadania zaplanowane w obszarze ochrony gleb zostały zrealizowane.

Obszar interwencji 8: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W latach 2024-2025 Gmina Złota realizowała działania związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi, doposażeniem infrastruktury służącej zbieraniu odpadów oraz usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Realizację tego obszaru należy ocenić pozytywnie, szczególnie w zakresie działań organizacyjnych oraz eliminacji odpadów niebezpiecznych.

W 2024 r. zadanie wyposażenia posesji zamieszkałych w pojemniki na odpady było realizowane w ramach podpisanej umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, jako jeden z warunków przystąpienia do przetargu. Ponadto zakupiono 5 pojemników na odpady o pojemności 1 000 l jako wyposażenie PSZOK. Koszt zakupu wyniósł 5 369,31 zł brutto. W 2025 r. zadanie wyposażenia posesji zamieszkałych również było realizowane w ramach obowiązującej umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Działania te należy ocenić pozytywnie, ponieważ prawidłowe wyposażenie nieruchomości oraz PSZOK w odpowiednie pojemniki wspiera selektywne zbieranie odpadów, ogranicza ryzyko ich niewłaściwego magazynowania oraz poprawia funkcjonowanie lokalnego systemu gospodarki odpadami. Wpływa to bezpośrednio na porządek przestrzenny, ograniczenie zaśmiecania oraz zwiększenie możliwości prawidłowego zagospodarowania odpadów.

Bardzo istotnym zadaniem była likwidacja i utylizacja wyrobów zawierających azbest. W 2024 r. usunięto 62,390 Mg wyrobów zawierających azbest, przy koszcie 34 542,94 zł. W 2025 r. usunięto 83,895 Mg takich wyrobów, przy koszcie 47 756,95 zł. Zadanie to należy ocenić bardzo pozytywnie, ponieważ usuwanie azbestu ma bezpośrednie znaczenie dla ochrony

zdrowia mieszkańców oraz ograniczania oddziaływania odpadów niebezpiecznych na środowisko. Eliminacja wyrobów zawierających azbest zmniejsza ryzyko uwalniania włókien azbestowych do powietrza, a tym samym ogranicza zagrożenia zdrowotne dla ludzi.

W analizowanym okresie działania edukacyjne w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami były realizowane w ramach podpisanej umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, jako jeden z warunków przystąpienia do przetargu. Należy jednak wskazać, że w kolejnych latach zasadne jest dalsze wzmacnianie działań informacyjnych, w szczególności dotyczących prawidłowej segregacji odpadów, ograniczania ilości odpadów komunalnych oraz zapobiegania powstawaniu odpadów.

Realizację obszaru gospodarki odpadami należy ocenić pozytywnie. Zrealizowane działania miały korzystny wpływ na środowisko i ludzi, przede wszystkim poprzez poprawę organizacji systemu zbierania odpadów, ograniczanie ryzyka nieprawidłowego postępowania z odpadami oraz sukcesywne usuwanie odpadów niebezpiecznych.

Obszar interwencji 9: Zasoby przyrodnicze

W ramach obszaru interwencji „Zasoby przyrodnicze” w latach 2024-2025 realizowano działania przygotowawcze dotyczące ukierunkowania ruchu turystycznego w sposób przyjazny przyrodzie. Zadanie dotyczyło ochrony obszarów Natura 2000 województwa świętokrzyskiego poprzez budowę ścieżek dydaktycznych.

W 2024 r. wykonano projekt budowy ścieżki rowerowej, przy koszcie 460,00 zł. W 2025 r. zadanie znajdowało się na etapie uzyskiwania pozwolenia. Oznacza to, że realizacja obszaru miała charakter przygotowawczy, a pełne efekty ekologiczne i społeczne będą możliwe do oceny dopiero po zakończeniu inwestycji.

Zadanie należy ocenić pozytywnie jako działanie zmierzające do uporządkowania ruchu turystycznego i rekreacyjnego na terenach cennych przyrodniczo. Odpowiednio zaprojektowana infrastruktura, taka jak ścieżki dydaktyczne lub rowerowe, może ograniczać niekontrolowaną penetrację terenów chronionych, zmniejszać presję na siedliska przyrodnicze oraz kierować ruch użytkowników na wyznaczone trasy. Jednocześnie tego rodzaju działania mogą pełnić funkcję edukacyjną, zwiększając świadomość mieszkańców i turystów w zakresie wartości przyrodniczych gminy.

Realizację obszaru należy ocenić jako częściową. Wpływ na środowisko w latach 2024-2025 był ograniczony ze względu na przygotowawczy charakter działań, jednak planowane przedsięwzięcie może w przyszłości przyczynić się do ochrony zasobów przyrodniczych oraz rozwoju edukacji ekologicznej i turystyki przyjaznej środowisku.

Obszar interwencji 10: Zagrożenie poważnymi awariami

W ramach obszaru dotyczącego zagrożenia poważnymi awariami w latach 2024–2025 realizowano zadanie polegające na informowaniu mieszkańców o występujących lub prognozowanych zagrożeniach. Zadanie było realizowane sukcesywnie w trakcie roku, zgodnie z bieżącymi potrzebami. Komunikaty dotyczące m.in. ostrzeżeń IMGW, alertów RCB oraz awarii wodociągowych były zamieszczane na stronie internetowej Gminy Złota oraz na profilu Facebook Urzędu Gminy Złota.

Działanie to miało charakter organizacyjno-informacyjny i służyło zapewnieniu mieszkańcom dostępu do aktualnych informacji o sytuacjach mogących wpływać na bezpieczeństwo ludzi, funkcjonowanie infrastruktury technicznej oraz warunki życia na terenie gminy. Bieżące przekazywanie komunikatów zwiększało możliwość właściwego reagowania przez mieszkańców na zdarzenia nagłe, ekstremalne zjawiska pogodowe, awarie techniczne oraz inne potencjalne zagrożenia.

Realizację zadania należy ocenić pozytywnie. Podejmowane działania nie miały bezpośredniego charakteru inwestycyjnego ani środowiskowego, jednak wpływały na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców oraz sprawność komunikacji w sytuacjach kryzysowych. W kolejnych latach zasadne jest kontynuowanie bieżącego systemu publikowania komunikatów i ostrzeżeń, z wykorzystaniem dostępnych kanałów komunikacji Gminy z mieszkańcami.

5. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Złota	13
Tabela 2. Użytek ekologiczny na terenie gminy Złota	14
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2024-2025 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi.....	18
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2024-2025 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	18
Tabela 5. Wyniki pomiarów PEM w miejscowości Chroberz w gminie Złota w 2024 r.	22
Tabela 6. Ocena stanu JCWP za lata 2019-2024	25
Tabela 7. Stopień realizacji zadań	27
Rysunek 1. Położenie gminy Złota na tle województwa świętokrzyskiego i powiatu pińczowskiego	5
Rysunek 2. Położenie Parków Krajobrazowych na terenie gminy Złota	7
Rysunek 3. Położenie Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Złota	9
Rysunek 4. Położenie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy Złota.....	12
Rysunek 5. Położenie pomników przyrody na terenie gminy Złota	14
Rysunek 6. Położenie użytku ekologicznego na terenie gminy Złota	15
Rysunek 7. Lokalizacja jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy Złota.....	23